

Organisasjonsuttalelse

Organisasjonsutvalget har hatt en rekke møter i løpet av 2020. Under disse møtene har utvalget løpende tatt stilling til problemstillinger oversendt fra styret, i første rekke organisering av programprosessen og evaluering av gjennomføringen av digitale møter i partiet.

Organisasjonsutvalget er svært fornøyd med aktiviteten i Arbeiderpartiet i Bergen i forbindelse med arbeidet med partiprogrammet, og utvalget ser det som positivt at det ble arrangert mange åpne digitale møter med programmet som tema. Utvalget registrerer at Arbeiderpartiet i Bergen har sendt inn et høyt antall endrings- og tilleggforslag til programutkastet.

2020 har vært et annerledesår for alle deler av samfunnet. Smittevernreglene har utvilsomt lagt store begrensninger på aktiviteten i partiet. Samtidig vil organisasjonsutvalget vise til at mange lag har vært kreative i møte med begrensningene og jobbet aktivt for å sikre gode tilbud til sine medlemmer. Organisasjonsutvalget mener også at den generelle kvaliteten i gjennomføringen av de digitale møtene har forbedret seg i løpet av perioden.

Organisasjonsutvalget har diskutert og jobbet med langsiktige organisasjonsspørsmål og utviklingspunkt for Arbeiderpartiet i Bergen. Disse blir redegjort for og fremmet som vedtakspunkt i organisasjonsuttalelsen under.

Levende politiske debatter

Organisasjonsutvalget har i løpet av 2020 fått innspill vedrørende å innføre adgang til å holde replikker i ordskiftet i representantskapet til Arbeiderpartiet i Bergen. Utvalget mener at replikker kan bidra positivt gjennom at de politiske og organisatoriske debattene blir med levende, samt at ordskiftet blir mindre oppstykket. På motsatt side kan adgang til replikker skape en høyere terskel for å ta ordet, og potensielt kan allerede erfarne debattanter bli mer dominerende i debattene.

Organisasjonsutvalget ser med andre ord både positive og negative sider ved å innføre replikker i representantskapet. Utvalget oppfordrer derfor partistyret til å ta initiativ til en tidsavgrenset forsøksordning med replikkadgang og en tilhørende evaluering i etterkant. Organisasjonsutvalget mener at gjennomføring av forsøksordningen bør avventes til representantskapsmøtene kan avholdes med ordinært fysisk oppmøte.

Styrket felles partiaktivitet i Arbeiderpartiet i Bergen

Organisasjonsutvalget ser behov for flere lavterskeltilbud på tvers av partilagene. Dette kan eksempelvis være temamøter, studiesirkler og tematiske nettverk. De fleste medlemmer har interesser som ikke er geografisk avgrenset til bydelen eller området de bor i, og utvalget opplever at det er interesse for mer kontakt og aktivitet på tvers av partilagene.

Representantskapsmøtene har en helt sentral rolle i partidemokratiet og politikkkutviklingen i Arbeiderpartiet i Bergen, men møtene bærer også preg av formelle strukturer og tunge organisatoriske oppgaver. Etter organisasjonsutvalgets syn er ikke representantskapsmøtene i seg selv tilstrekkelig til å fange opp ønskene og behovene for felles aktiviteter for hele kommunepartiet.

Historisk sett er det partilagene i Arbeiderpartiet i Bergen som i hovedsak arrangerer temamøter, mens det er kommunepartiet og partistyret som har ansvar for representantskapsmøtene. Representantskapet samles om lag hver fjerde uke. Organisasjonsutvalget har fått innspill om ønske om felles temamøter for hele Arbeiderpartiet i Bergen, og utvalget mener at ukene midt imellom representantskapsmøtene kan settes av til å arrangere slike temamøter. Styret bør arrangere disse temamøtene i samarbeid med lagene som melder interesse, samt drøfte tema, valg av innleder m.m. med lagene. Dette trenger ikke redusere aktiviteten til partilagene, og organisasjonsutvalget mener at denne nye ordningen vil være fullt ut forenlig med partilagenes rolle og ansvarsområder. Denne ordningen vil imidlertid utløse økt behov for langsiktig planlegging i organisasjonen. Det vil være positivt om noen av disse møtene arrangeres i samarbeid med andre organisasjoner og viktige samarbeidspartnere. Organisasjonsutvalget mener også at flere av temamøtene i partiorganisasjonen bør være åpne for mennesker utenfor organisasjonen.

Gjennom felles studiesirkler og tematiske nettverk kan partiet samle mennesker med felles interesser på tvers av lagene, og på den måten styrke engasjementet, skoleringen og politikkkutviklingen i organisasjonen. Studiesirklene og nettverkene bør i størst mulig grad bygges organisk gjennom interesser og initiativ fra lag og enkeltpersoner, og bør etter organisasjonsutvalgets syn ikke administreres fra partistyret. De bør heller ikke ha noen formell status i partiet eller hjemmel i vedtektene.

Lagstruktur og forberedelser bydelsreform

Per i dag hersker det usikkerhet om kring når og hvordan bydelsreformen blir innført. Likevel mener organisasjonsutvalget det er særdeles viktig at organisasjonen er forberedt på endringen som reformen vil medføre for partiet. Arbeiderpartiet i Bergen må være i forkant med å bygge kompetanse og kapasitet i partilagene, slik at vi kan ta del i reformen og fylle rollen vår i og rundt de nye bydelsstyrene. En viktig del av forberedelsene er å rydde plass til politisk arbeid på bydelsnivå, samt legge til rette for gode møteplasser og effektiv kommunikasjon mellom leddene i partiorganisasjonen.

En bydelsreform vil stille nye krav til partiorganisasjonen, men er samtidig en viktig mulighet til å engasjere flere og skape mer politisk aktivitet lokalt. I forbindelse med en bydelsreform er det nødvendig å styrke lagene organisatorisk, og det kan bli aktuelt å vurdere lagene sin geografiske og tematiske inndeling. Det bør også bli en diskusjon knyttet til lagenes økonomi og ressurser. Den nye rollen lagene skal fylle vil kunne utløse andre behov for skolering og oppfølging fra partikontoret.

Organisasjonsutvalget mener at det uavhengig av status for gjennomføring av bydelsreformen bør skje en drøfting av lagsstrukturen. Utgangspunktet for en slik diskusjon må være å sikre alle medlemmer et godt tilbud.

Digital deltakelse i fysiske møter

Det siste året med digitale møter har vist oss potensialet og begrensningene som ligger i denne møteformen. Mange har gitt uttrykk for at de nå har kunnet deltatt på digitale møter som de ikke kunne deltatt på med fysisk oppmøte, for eksempel småbarnsforeldre eller andre som av ulike grunner har vanskeligheter med å delta fysisk. Det er grunnleggende positivt at flest mulig kan delta i partiet uavhengig av livssituasjon.

Organisasjonsutvalget mener at Arbeiderpartiet i Bergen må jobbe for å finne løsninger som legger til rette for både fysisk og digital deltakelse på sine møter. I første rekke gjelder dette representantskapsmøtene, men det kan også utvides til å gjelde andre møter.

For å lykkes med parallell digital og fysisk deltakelse er det behov for å finne gode digitale løsninger for registrering av oppmøte, felles talerliste, innsending av forslag og åpen og lukket voteringsløsning. Målet må være at både medlemmene som deltar digitalt og medlemmene som er fysisk tilstede i møtelokalet, opplever at de deltar i samme møte.

Digitale arbeidsverktøy

Arbeiderpartiet har en godt utviklet organisasjon med oversiktlige og åpne prosesser. Partiet har god og trygg møtegjennomføring med ryddig saksgang for behandling av forslag og saker. Likevel er det et stort behov for fornyelse når det gjelder bruk av digitale arbeidsverktøy.

Organisasjonsutvalget mener at Arbeiderpartiet i Bergen trenger bedre verktøy for distribusjon av informasjon, oversikt og dokumentasjon tilbake i tid. Et digitalt verktøy bør også tilpasses behovet til folkevalgte (bystyregrupper og fraksjoner). Det vil også være ønskelig å kunne kombinere dette med nye funksjoner, eksempelvis et verktøy for å kunne følge vedtatte forslag videre i prosessen og forenkle arbeidet for redaksjonskomiteer («forslagsportal»).

Organisasjonsutvalget mener at Arbeiderpartiet i Bergen bør gå i dialog med partiet sentralt, fylkespartiet og andre kommunepartier for å drøfte disse behovene.

Innstilling til kommunale råd og utvalg

Partistyret har bedt organisasjonsutvalget drøfte utfordringene vedrørende den lokale praksisen for oppnevning til kommunale styrever, råd og utvalg sett opp mot de nasjonale retningslinjene for kommunepartier i Arbeiderpartiet.

Organisasjonsutvalget viser til *Retningslinjer for Arbeiderpartiets kommunepartier* §7.2:

Partistyret og gruppestyret innstiller i fellesskap overfor medlemsmøtet på partiets kandidater til formannskapet og andre kommunale styrever, utvalg og råd.

Det er blitt poengtert at dette vanskelig lar seg gjennomføre i praksis som følge av på av dynamikken i forhandlingene om verv og posisjoner på bystyresiden, samt at mange utnevnelser til styrever og råd er delegert til byrådet.

Organisasjonsutvalget viser til *Vedtektene for Arbeiderpartiet i Bergen* §4.11:

Partistyret og gruppestyret innstiller i fellesskap overfor representantskapet på partiets kandidater til bystyrets komitéer. Gruppestyret avgir innstilling til bystyregruppen på oppnevning av andre styrever, råd og utvalg.

Det kan diskuteres hvorvidt denne formuleringen er i tråd med de nasjonale retningslinjene.

Selv om det er forståelig at vedtektene oppleves som lite tilpasset en stor bykommune som Bergen som attpåtil har en parlamentarisk styringsmodell, ser likevel ikke organisasjonsutvalget at Arbeiderpartiet i Bergen kan endre de lokale vedtektene eller legge opp til en praksis som ikke samsvarer med de nasjonale vedtektene. Organisasjonsutvalget har heller ikke fått i mandat å foreslå endringer i de nasjonale vedtektene.

Organisasjonsutvalget anbefaler derfor partistyret å gå i dialog med partiet sentralt for å løfte frem denne problemstillingen. Målet må være at alle spørsmål er avklart og at lokale rutiner og vedtekter er tydeliggjort innen valget 2023.

Nominasjonsprosessen

Partistyret har bedt organisasjonsutvalget vurdere vedtektene som regulerer nominasjonsprosessen til Stortingsvalg i Arbeiderpartiet i Bergen. Utvalget viser til følgende paragrafer i *Vedtekter for Arbeiderpartiet i Bergen*:

§8.1 Representantskapet fastsetter tidsfrister for nominasjonsprosessen. Disse tidsfristene må sikre at partilagene får tid til å behandle og levere forslag.

(...)

b) Ved fylkestingsvalg og stortingsvalg får partilagene frist til å melde inn kandidater fra Bergen.

c) Nominasjonskomitéen/Innstillingsutvalg skal vurdere alle innkomne forslag likt, uavhengig av hvor mange ganger enkeltpersoner er foreslått.

§8.4 Ved Stortingsvalg setter Innstillingsutvalget, etter forslag fra partilagene, opp en alfabetisk liste i første runde av nominasjonsprosessen. Rangering av kandidatene skjer i andre runde av nominasjonen, også etter forslag fra partilagene.

§8.5 Partistyret ber alle partilagene innen fastsatt frist å sende forslag til nominasjonskomitéen/ Innstillingsutvalget på de medlemmer de ønsker nominert.

§8.6 Nominasjonskomitéen/ Innstillingsutvalget utarbeider et foreløpig forslag til liste, som sendes alle partilag til behandling.

§8.7 Partilagene skal innen en nærmere fastsatt tidsfrist uttale seg om nominasjonskomitéens/ Innstillingsutvalget innstilling.

Det har blitt påpekt at særlig §8.4 medfører at Arbeiderpartiet i Bergen har en mer omfattende prosess enn andre kommunepartier. Dette kan bety at andre kommunepartier er tidligere ute med å prioritere sine kandidater til stortingslisten, og at de derfor får en fordel inn i forhandlingene i nominasjonskomiteen. Det er en klar ulempe for Arbeiderpartiet i Bergen dersom de interne prosessene i kommunepartiet bidrar til å svekke kommunepartiets utgangspunkt inn i disse forhandlingene.

Organisasjonsutvalget mener det er viktig at Arbeiderpartiet i Bergen legger opp sin interne nominasjon av stortingskandidater på en slik måte at kommunepartiet har en prioritert liste inn i forhandlingene med de andre kommunepartiene. Utvalget mener imidlertid at dette best sikres gjennom å starte nominasjonsprosessen i Arbeiderpartiet i Bergen på et tidligere tidspunkt, og utvalget ser derfor ikke behov for å endre de aktuelle vedtektene.

Denne problemstillingen må følges opp og drøftes i sak til representantskapet som fastslår fremdriftsplanen for nominasjon av stortingskandidater i forkant av neste stortingsvalg, jfr. §8.1.

Representantskapet

Partistyret har bedt organisasjonsutvalget vurdere vedtektene som regulerer representasjonen i representantskapet i Arbeiderpartiet i Bergen. Særlig gjelder dette spørsmål om hvorvidt Arbeiderpartiet i Bergen bør gå over til en modell som er mer lik fylkespartiet. Organisasjonsutvalget viser til følgende paragrafer i *Vedtekter for Arbeiderpartiet i Bergen*:

§4.2 I representantskapets møter er det bare de valgte representanter som har stemmerett. Alle partimedlemmer har tale- og forslagsrett.

§4.3 Partilagene velger sine representanter til Representantskapet etter følgende formel: 1 representant for hver påbegynt 15. medlem, men med minst 10 medlemmer for å få representasjon. Partilagene velger vararepresentanter i prioritert rekkefølge til representantskapet. Listen på vararepresentanter kan være lenger enn antall faste representanter partilagene har i representantskapet. Vararepresentantene må være innregistrert før årsmøtets begynnelse, hvis ikke annet er bestemt. Det er partilaget sitt ansvar å fylle kvoten sin.

§4.5 Medlemmene i partistyret møter i representantskapet med fulle rettigheter.

Organisasjonsutvalget viser også til *Vedtekter for Vestland Arbeidarparti* §3.3 a:

Representantskapet har 100 representantar. I tillegg skal AUF i Vestland ha 9 representantar. AUF sine representantar vert valde av representantskapsmøte eller årsmøte i AUF. Alle kommuneparti har rett til minst ein utsending til representantskapet

Modellene for Arbeiderpartiet i Bergen og Vestland Arbeidarparti skiller seg i hovedsak ved at Vestland Arbeidarparti har et fast antall representanter i representantskapet, samt at AUF har et gitt antall representanter.

Organisasjonsutvalget ser at spørsmål omkring reglene for representasjon i representantskapet skaper debatt i organisasjonen, men ønsker ikke på nåværende tidspunkt, og mener det vil være prematurt, å foreslå konkrete forslag til endringer i vedtektene. I tillegg bør disse spørsmålene ses i sammenheng med potensielle endringer i lagstrukturen.

Organisasjonsutvalget anbefaler derfor partistyret, i tett dialog med lagslederne og partiorganisasjonen forøvrig, å legge til rette for en god prosess vedrørende disse spørsmålene i løpet av 2021. Her er det viktig at flere stemmer blir hørt, og ikke minst at AUF involveres i prosessen.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet i Bergen skal gjennomføre en forsøksordning med replikker i representantanskapet. Ordningen skal evalueres i etterkant. Forsøksordningen må vente til det er mulig å gjennomføre representantskapsmøter med fysisk oppmøte.
- Arbeiderpartiet i Bergen skal som hovedregel arrangere felles temamøter hver fjerde uke for hele kommunepartiet. Disse møtene arrangeres i samarbeid mellom partistyret og ett eller flere lag, og skal etter intensjonen ikke redusere aktiviteten i partilagene
- Arbeiderpartiet i Bergen mener at partistyret må sørge for en drøfting av lagsstrukturen i 2021 i organisasjonen. Målet må være å sikre alle medlemmer et godt tilbud. I tillegg skal nødvendige organisatoriske tilpasninger og endringer i forbindelse med bydelsreformen konkretiseres, deriblant lagenes inndeling, økonomi og økte behov for skolering og administrativ støtte fra partikontoret
- Arbeiderpartiet i Bergen oppfordrer til, og vil legge til rette for, at lag og enkeltmedlemmer tar initiativ til å etablere studiesirkler og tematiske nettverk på tvers av partilagene
- Arbeiderpartiet i Bergen vil få på plass nødvendige digitale verktøy som åpner for fullverdig digital deltakelse i fysiske partimøter
- Arbeiderpartiet i Bergen vil gå i dialog med partiet sentralt, fylkespartiet og andre kommunepartier vedrørende utvikling/anskaffelse av system som gir tillitsvalgte i Arbeiderpartiet nødvendige digitale arbeidsverktøy
- Arbeiderpartiet i Bergen skal gå i dialog med partiets sentralt vedrørende praksis knyttet til utnevnelser til kommunale styrever, råd og utvalg, samt sørge for at lokale vedtekter, rutiner og praksis er avklart og tydeliggjort i god tid innen valget 2023
- Arbeiderpartiet i Bergen skal sikre at kommunepartiets interne nominasjonsprosess i forbindelse med stortingsvalg starter på et tilstrekkelig tidlig tidspunkt. Dette må følges opp i sak til representantanskapet som fastslår fremdriftsplanen for nominasjon av stortingskandidater i forkant av neste stortingsvalg
- Arbeiderpartiet i Bergen skal i løpet av 2021 legge opp til en inkluderende og ryddig prosess vedrørende spørsmål om vedtektene som regulerer representasjon i representantanskapet